

– Оцінку і класифікацію земель за можливістю їх використання в сільському господарстві. Згідно з цією класифікацією всі ґрунти Канади згруповані в 7 класів в залежності від потенційних можливостей використання в сільському господарстві і 13 підкласів в залежності від природи обмежувача фактора.

– Оцінку і класифікацію земель по можливості їх використання в лісовому господарстві. Згідно з цією класифікацією всі ґрунти згруповані в 7 класів залежно від придатності для зростання товарної деревини і 18 підкласів залежно від природи обмежувачого фактора.

– Визначення придатності земель для рекреаційного використання. Згідно з цією класифікацією землі згруповані в 7 класів залежно від можливої інтенсивності використання їх для відпочинку на свіжому повітрі і 24 підкласи залежно від виду можливого використання їх для відпочинку населення.

– Визначення придатності земель для відтворення диких копитних тварин і водоплавних птахів. Згідно з цією класифікацією землі згруповані в 7 класів і 11 підкласів (для відтворення диких копитних) або 4 підкласи (для відтворення водоплавних) залежно від потенційних можливостей земель для відтворення дикої фауни.

– Огляд сучасного використання земель.

– Соціально-економічну класифікацію земель.

– Координування даних інвентаризації [2].

Інвентаризацію земель в країні здійснює Канадська служба інвентаризації земель, створена в 1963 р на підставі Закону про реконструкцію і розвиток сільського господарства, що знаходиться у віданні Департаменту лісового господарства і розвитку сільських місцевостей. Служба інвентаризації земель є змішаною федерально- провінційної організацією. Федеральний уряд здійснює загальну координацію робіт, наукову розробку критеріїв єдиної класифікації земель, фінансує роботи, що представляють загальнонаціональний інтерес, тоді як влада провінцій відповідальна за роботу на місцях. У роботі з інвентаризації земель беруть участь всі міністерства і відомства, пов'язані з використанням природних ресурсів.

#### Список використаних джерел

1. Земельный кадастр Канады. Текст. // Земельный кадастр стран Западной Европы, США и Канады: Обзорная информация ВНИИТЭ Иагропром. М., 1992 . - С. 35 - 42.

2. Земельный кадастр стран Западной Европы, США и Канады. Текст.: обзор, информ. М.: ВНИИТЭИагропром, 1992.

3. Benson, Marjorie. Agricultural Law in Canada 1867 1955. With particular reference to Saskatchewan. Calgary: Canadian Institute of Recourses Law, The University of Calgary. 1996. - P. 130.

УДК 323.3

## ГАЛУЗІ ГОСПОДАРСТВА В ПІВДЕННО- АФРИКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

**Фурса М.Ю.**, ст. гр. ГЗ-161

Науковий керівник: **Іванишин В.А.**, доктор геологічних наук, професор  
*Чернігівський національний технологічний університет*

Південно-Африканська Республіка (ПАР) - держава на крайньому півдні Африки. Межує на сході з Ботсваною і Південною Родезією (Зімбабве), на північному сході - з Мозамбіком і Свaziлендом, на північному заході - з Намібією (Південно-Західна Африка), на заході омивається водами Атлантичного океану, на сході і півдні - Індійського океану. В межах ПАР розташована незалежна держава Лесото, оточена її територією. Площа її 1 220 000 км<sup>2</sup>. Населення 26,1 млн. чоловік (1976 р.). Столиця – м.Преторія; місце перебування парламенту – м. Кейптаун. В адміністративному відношенні ПАР розділена на 4 провінції (табл. 1)[1].

Таблиця 1

#### Адміністративний поділ ПАР

Провінції	Площа, тис. Км <sup>2</sup>	Населення, тис.чол. (1970 р.)	Адм. центр
Капська (Cape of Good Hope, Cape Province; Kaapland)	721	6731,8	Кейптаун (Cape town)
Наталь (Natal)	87	4236,8	Пітермаріцбург (Pietermaritzburg)
Трансвааль (Transvaal)	284	8717,5	Преторія (Pretoria)
Помаранчева (Orange Free State, Oranje Vrystaat)	129	1716,4	Блумфонтейн (Bicernfontein)

ПАР – найрозвиненіша держава на Африканському континенті. Своїм випереджаючим розвитком ПАР багато в чому зобов'язана багатством природних ресурсів. Близько 52% її експорту припадає на продукцію гірничодобувної промисловості. Вона видобуває багато марганцю, металів платинової групи

(Бушвелдський комплекс), золота, хромітів, вольфраму, алюмінію, ванадію, цирконію і вугілля. За використанням вугілля для виробництва електрики ПАР займає 3-є місце в світі (через відсутність нафти близько 80% вироблення електроенергії базується на спалюванні вугілля). Крім цього, на території країни зосереджені запаси алмазів, азбесту, нікелю, свинцю, урану і інших важливих корисних копалин [1].

Оскільки на більшій частині території країни посушливий клімат, тільки 15% її площі придатне для ведення сільського господарства. Проте, можна сказати, що на відміну від більшості інших країн Африки, де відбувається ерозія ґрунтів, ці 15% використовуються з розумом. Для охорони ґрунтів і ефективного ведення сільського господарства застосовуються передові агротехнічні досягнення Південно-Африканської Республіки та провідних країн світу. Це призвело до важливих результатів: ПАР повністю забезпечує свої внутрішні продовольчі потреби, а також є одним з провідних (а за деякими параметрами і провідним) постачальників сільгосппродукції – країна експортує близько 140 видів фруктів [2].

В основній зоні, південній частині провінції Квазулу-Наталь, природні ліси займають 180 тис. га, тобто всього 0,14% території країни. Велика частина ділової деревини надходить з лісопосадок, площа яких становить лише 1% території ПАР. Приблизно половина лісових «плантацій» засаджена сосною, 40% - евкаліптом і 10% - мімозою. Вирощується також жовте і чорне дерево, капський лавр. Деревина досягає товарної кондиції в середньому за 20 років, на відміну від дерев, які ростуть в Північній півкулі, де цей процес триває від 80 до 100 років. Щорічний обсяг деревини, що надходить на ринок, складає 17 млн куб. м. У ПАР працює більш 240 деревообробних і лісопромислових підприємств. На частку сільського господарства припадає 35-40% усього експорту, що становить 5% ВВП Південно-Африканської держави [2].

#### Список використаних джерел

1. Вікіпедія [Електронний ресурс] - режим доступу: [https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%AE%D0%B6%D0%BD%D0%BE-%D0%90%D1%84%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F\\_%D0%A0%D0%B5%D1%81%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%9E%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%BB%D0%B8\\_%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE\\_%D1%85%D0%BE%D0%B7%D1%8F%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0](https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%AE%D0%B6%D0%BD%D0%BE-%D0%90%D1%84%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F_%D0%A0%D0%B5%D1%81%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%9E%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%BB%D0%B8_%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%85%D0%BE%D0%B7%D1%8F%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0)
2. Південно Африканська Республіка [Електронний ресурс] - режим доступу: <https://www.booksite.ru/fulltext/1/001/008/127/630.htm>

УДК 564.41.78

## ВПЛИВ СМІТТЄЗВАЛИЩ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Тилькун Г.В., студ.гр. МПРТп-181

Науковий керівник: Коваленко С.В., к.п.н., доцент  
Чернігівський національний технологічний університет

Україна належить до країн з високим рівнем урбанізації, де внаслідок зростання споживання надзвичайно актуальною є проблема поводження з накопичуваними відходами. В результаті досліджень ученими виявлено, що склад ТПВ у різних країнах принципово не відрізняється, у зв'язку з чим, проблеми їх складування, ліквідації, знешкодження або переробки в цьому ідентичні. Захоронення побутових відходів на звалищах і полігонах є найбільш практикованим способом знешкодження і утилізації ТПВ. Так, у вигляді полігонів та звалищ в Україні розміщується понад 80% всіх відходів, що утворюються. Існуючі полігони та звалища ТПВ представляють собою значну екологічну небезпеку, яка буде діяти ще десятки років. Але, незважаючи на це, захоронення ТПВ ще довгий час залишатиметься найбільш поширеним методом знешкодження і утилізації відходів. Тому, питання дослідження дії полігонів ТПВ як техногенних об'єктів на компоненти урбоєкосистеми є надзвичайно актуальним [1].

Тверді побутові відходи (ТПВ) – відходи, які утворюються в процесі життєдіяльності людини та накопичуються у житлових будинках, установах соціальної побутової, суспільних, лікувальних, торговельних та інших установах (це – харчові відходи, предмети домашнього вжитку, сміття, опале листя, відходи від прибирання і поточного ремонту квартир, макулатура, скло, метал, полімерні матеріали та ін.) та не мають подальшого використання по місцю їх утворення (згідно «Правил надання послуг по збору та видаленню твердих та рідких побутових відходів», затверджених наказом № 54 від 21.03.2000 р. Держкомітету архітектури та житлової політики).

Відповідно до Державного класифікатора відходів ДК 005-96 виділяються наступні групи відходів, віднесених до побутових:

- тверді побутові відходи: харчові відходи, кімнатне та дворове сміття, макулатура, тара, пакувальні матеріали, дерево, метал. Місцем утворення цих відходів є житлові будинки, адміністративні та суспільні організації, підприємства торгівлі, культури, побутової та ін., прибудинкові території, зелені насадження;
- великогабаритні відходи: старі меблі, холодильники, телевізори, сантехнічне обладнання, дерева, гілки, пеньки та ін.;
- лікарняні відходи: перев'язочні матеріали, бинти, вата, шприці, кімнатне сміття, харчові відходи, тара, пакувальні матеріали. Місцем утворення цих відходів є лікарні, поліклініки, медичні, кабінети, консультації та ін.;
- будівельні відходи: відходи будівельних матеріалів та конструкцій, ґрунт, пісок, асфальт.